

5. Metsästä kasvanut menestystarina

Metsä on läsnä jokapäiväisessä elämässä. Sen voi tavata lenkkipolulla koiran kanssa, maistaa mustikkapiirakassa ja tuntea kirjan sivuja selatessa. Metsä on paljon muutakin kuin vain puita ja sammaloituneita kiviä. Metsä on mielenmaisema, joka yhdistää etenkin meitä suomalaisia aivan uniikilla tavalla. Olemme metsässä kehittynyt kansa, jonka historian monet vaiheet löytyvät korvista ja lehdoista. Siinä missä maamme oli pitkään köyhä ja kehittymätön läntti Pohjolan perukoilla, on Suomi nykyään monilla mittareilla maailman kärkiluokkaa. Ei tule unohtaa, että metsämailla on osansa tässä voittokulussa. Metsiköt ovat olleet ikaikainen turva tuulisina aikoina sekä innovaatioiden lähde kansamme rakentaessa parempaa huomista.

Suomen moninaisten vaiheiden ja metsän yhteys mainitaan myös Elävä perintö wikin -verkkosivuilla *Suomalainen metsäsuhde* -artikkelissa (aineetonkulttuuriperinto.fi, luettu 2.11.2022). Artikkelissa kerrotaan esimerkiksi, kuinka korven antimet ovat mahdollistaneet elämän täällä Pohjolassa jo vuosisatojen ajan. Voikin pohtia, olisiko tänne ikinä kehittynyt omaa kansaa ilman metsien tuomaa turvaa. Elämä vuosisatojen takaisessa Suomessa ei varmasti ollut helppoa, mutta kenties juuri tuolloin alkoi kehittyä suomalainen sisu; tuo periksiantamattomuuden ja sitkeyden asenne, joka on siivittänyt kansakuntamme läpi kiven ja kallion. Metsämaiden ansiosta Suomi ei jäänyt erämaan selviytyjien asuinsijaksi, vaan alkoi kehittyä. *Suomalainen metsäsuhde* -artikkelissa mainitaankin, kuinka 1800-luvulta lähtien Suomi tunnettiin niin kotimaassa kuin maailmalla metsäteollisuuden työssijana. Historian tuntien oppien mukaisesti kehitys ei tapahtunut yhdessä yössä, mutta hakkuukiintiöiden höllentyessä otettiin metsien laajamittaisessa hyödyntämisessä suuria harppauksia eteenpäin.

Puu- ja metsäteollisuudesta syntyi nopeasti erottamaton osa suomalaista yhteiskuntaa. Tämä näkyi ja kuului teollisuuskaupunkien kasvussa, Sibeliuksen sinfonioissa ja tukkijätkien ihailussa. Olisikin kiinnostavaa tietää, piirittivätkö naiset todella tukkilaisia, esimerkiksi isoisoisääni Erkkiä, samoin kuin tukkilaisromantiikassa annetaan ymmärtää. Taloudellisten hyötyjen lisäksi me suomalaiset olemme aina niin sanotusti nähneet metsän pulta. Metsähallituksen verkkosivuilla artikkelissa *Metsätalouden kehitys kruununmetsistä monikäyttömetsiin* (metsa.fi Luettu 2.11.2022) kerrotaan, kuinka Metsähallituksen tehtävä on alusta saakka ollut tuottaa varoja valtiolle, mutta myös huolehtia arvokkaista metsistämme. Metsien tärkeys suomalaisille ei olekaan ainoastaan rahassa mitattava ominaisuus. Suomalainen metsäsuhte -artikkelissa muistutetaan metsämaiden olevan erottamaton osa suomalaista kansallistunnetta. Vahvan kansallisidentiteetin tiedetään olleen avainasemassa Suomen historian monissa käännteissä aina itsenäistymisestä siihen itsevarmuuteen, jolla edesmennyt Elisabet II puettiin saappaisiin ja talutettiin metsän siimekseen valtiovierailulla vuonna 1976.

Suomalainen metsäsuhte -artikkelin mukaan henkilökohtaisen metsäsuhteen syntyminen on prosessi, jossa omalla elämäntarinalla on keskeinen rooli. Suomen metsäisyyden ansiosta metsät kuuluvat meidän jokaisen elämään tavalla tai toisella, mikä rakentaa vahvaa pohjaa metsäsuhteelle, joka ei ole jäänyt paitsioon edes kansakuntamme synkimmissä hetkissä. Neuvostoliittoa vastaan sotiessaan Suomi onnistui säilyttämään itsenäisyytensä ylivoimaista vihollista vastaan mottitaktiikan, Molotovin cocktailien ja metsän avustuksella. Tiiviin metsäsuhteen ja metsiin nojanneen elämäntyylin ansiosta suomalaisilla sotilaille oli erinomaiset erätaidot, jotka auttoivat taisteluista selviämässä. Sama ajatus toistuu myös Erkin muistelmissa sodan tiimellyksestä. Hänen vaimonsa, isisoäitini Ida, on kertonut metsien olleen tärkeä apu myös kotirintamalla polttopuun, ruuan ja suojan takaajana. Metsiköiden tuoma hyöty Suomelle ei kuitenkaan loppunut taisteluiden

laannuttua, vaan vaikutti suuresti myös jälleenrakentamisessa ja loi työpaikkoja rintamalta palaaville miehille, Metsähallituksen kirjoituksessa muistutetaan.

Sotien jälkeen Suomen kehittymisen tiedetään olleen nopeaa. Saman voi havaita myös Erkin elämäntarinasta metsäteollisuuden parissa. Sodasta palattuaan hän päätyi aluksi mittamieheksi arvioimaan puiden arvoa. Suuri osa niistä kuusista ja männyistä kaadettiin niin sanotuissa mottitalkoissa, jotka Metsähallituksen mukaan olivat tärkeässä asemassa sotakorvausten maksamisessa. Siinä missä metsä siivitti Suomea eteenpäin, siivitti se myös vaatimattomissa oloissa varttuneen, vain kansakoulun käyneen Erkin elämää. 1950-luvulle tultaessa hän oli kivunnut suuren metsäyhtiön palkkalistoille ensin hakkuiden ja uittojen työnjohtajaksi sekä lopulta puun ja metsän sisäänostajaksi. Suomalainen metsäsuhde -artikkelissa kerrotaankin, kuinka metsäala on ollut Suomessa merkittävä työllistäjä vuosikymmenestä toiseen. Tiedetään, että sen luomilla työpaikoilla ja tuloilla on ollut merkittävä osuus niin suomalaisten kuin isänmaan vaurastumisessa ja kehittymisessä. Vaikka sodat olivat tragedia, en saata olla pohtimatta niiden vaikutusta entistä ehomman Suomen rakentamisessa. Sotakorvausten maksaminen vaati suuria ponnisteluja, mutta samalla esimerkiksi metsäteollisuus kehittyi kansainvälisesti korkealle tasolle, mikä on rahoittanut suuresti hyvinvointivaltion rakentamista ja ylläpitämistä.

Metsähallituksen ja Elävä perintö -wikin artikkeleissa selostetaan, kuinka metsäsuhde elää ja kehittyä ajan kuluessa monien eri tekijöiden, kuten kaupungistumiseen ja arvomaailman muutosten muokkaamana. Tästä huolimatta oman näkemykseni mukaan suomalainen metsäsuhde on pysynyt perustaltaan varsin muuttumattomana. Metsien hyödyntämistä on harjoitettu Suomessa niin kauan kuin täällä on ollut asutusta. Kuitenkin aineettomia hyötyjä, kuten luonnon rauhaa ja metsien suojelua, arvostetaan yhtä lailla. Metsähallituksen kirjoituksessa kerrotaan, kuinka sen toimintaa uudistetaan jatkuvasti ottaen huomioon kestävän kehityksen ulottuvuudet. Kun metsämaita

käytetään viisaalla ja monipuolisella tavalla, se on eduksi koko yhteiskunnalle. On ilo huomata, että metsiä opitaan edelleen hyödyntämään uusilla tavoilla. Nykyään Suomea markkinoidaan metsäisenä matkailumaana ja täällä kehitetään hengästyttävää tahtia uusia innovaatioita, joilla voidaan parantaa maailmaa. Metsä ei siis ole ainoastaan Suomen menneisyyden menestyksen tuoja, vaan myös tulevaisuuden toivo.

Isoisoisäni Erkki eli lopulta pitkän ja hyvän elämän muistellen lämmöllä päiviään metsäteollisuuden parissa todistamassa, kuinka metsä nosti Suomen maailmankartalle. Metsien tarjoamat hyödyt hänen elämässään eivät rajoittuneet ainoastaan työmaalle. Metsästä jokamiehen oikeudella keräämiensä marjojen ja sienten myynnistä saamallaan tuloilla Erkki matkusti vaimonsa Idan kanssa aina Thaimaahan saakka. Sukuni menetti rakastetun patriarkan vuonna 2008, mutta hänen ja hänen sukupolvensa perintö elää meissä kaikissa edelleen. Lapset leikkivät yhä lähimetsissä, kansallispuistojen suosio räjähti pandemian aikana ja olen itsekin päässyt tutustumaan metsäalaaan kesätöiden merkeissä. Elämäni aikana olen oppinut, että puu puulta Suomesta rakennettiin maailman onnellisin maa, mutta puu puulta on myös rakennettu tulevaisuutemme.